

Høringsvar fra Vesterbro Lokaludvalg vedr. den forudgående høring om kommuneplantillæg for Godsbaneterrænet

26. august 2021

Sagsnummer
2021-0008474

Dokumentnummer
2021-0008474-74

Indledning

Vesterbro Lokaludvalg har fulgt udviklingen på Godsbaneterrænet de sidste mange år. Området er det sidste af Vesterbros store områder, der står overfor udvikling. Vi kunne med glæde konstatere, at Kommuneplan 19 bl.a. fastslog, at

- Udviklingen af området skal bygge videre på de eksisterende kvaliteter og tage hensyn til de mange bevaringsværdige ejendomme
- Udviklingen af Godsbaneterrænet skal sikre, at borgere på Vesterbro, i Carlsberg Byen, i Bavnehøj kvarteret og på Havneholmene får adgang til rekreative arealer, som boldbaner og grønne områder, i samme omfang som borgere i resten af København
- Godsbaneterrænet skal blive et fyrtårn for, hvordan kommunen fremover vil have fokus på det grønne, når nye byområder skal udvikles.

Det ser vi frem til, Vesterbro er jo det sted i byen med mindst grønt i forhold til indbyggertallet, og behovet vil stige i takt med, at folk flytter ind i alle de nye boliger.

Vi har i forbindelse med denne høring afholdt et borgermøde online og et borgermøde og netværksgruppe-møde ude i området. Vi fik gode drøftelser og input, men tidspunktet lige efter sommerferien gjorde, at vi ikke nåede at skabe tilstrækkelig synlighed – det er en pris at betale, når man laver en høring fra 2. august-30. august.

Et emne, som kom til at fylde på ét af møderne, var, at tingene ændrer sig hele tiden, så hvordan kan man planlægge, uden at lægge sig for fast. Kan man lave løsninger, som ikke skal holde i langt ud i fremtiden?

Sekretariatet for Vesterbro og
Kgs. Enghave Lokaludvalg
Lyrskovgade 4
1758 København V

EAN-nummer
5798009800275

Lave noget om hen ad vejen? Hvordan tager man højde for det i planlægningen, så det hele ikke skal programmeres nu - dog ikke for at etablere en bagvej for dispensationer fx i forhold til bebyggelsesprocent eller være på bekostning af grønne områder.

Det er ikke et svar på de spørgsmål, som rejses i høringsmaterialet - men er efter Vesterbro Lokaludvalgs mening en væsentlig pointe i forhold til Københavns måde at arbejde med byudvikling på. Københavns Kommune har chancen for at sætte helt nye standarder for måden at arbejde med byudvikling i én tid med fokus på bæredygtighed og fællesskaber.

Grønne områder

Det store behov for grønne områder for hele byen var baggrunden for, at vi i Vesterbro Lokaludvalg havde en drøm om at gøre området til en stor park med nyt liv i de gamle bevaringsværdige bygninger. Her vil vi pege på, at COBEs vinderforslag godt nok ser meget grønt ud på papiret, men at der mangler et væsentligt større sammenhængende grønt område, som kan gøre det ud for den mellemstore til store offentlige park, som er indeholdt i Kommuneplan. *Dette har stor prioritet for Vesterbro Lokaludvalg.* Det blev på borgermøderne fremhævet, at corona i den grad har understreget behovet for funktionelt grønne arealer. Og behovet set ikke ud til at blive mindre i fremtiden.

Grundejerne har forudsat, at vinderforslaget skal leve op til Kommuneplanens krav om grønne friarealer i størrelsesordenen 9-12 hektar, men vi savner fortsat nærmere dokumentation for, hvad der tælles med i opgørelsen over de grønne friarealer. Vi vil gerne sikre os, at vejtræer og grønne tage ikke regnes med, selv om de i sig selv er gode og vigtige elementer i en attraktiv bydel, samt at der kun medtælles offentligt tilgængelige grønne områder. De grønne områder bør tilbyde mere vild natur og øget biodiversitet end de parker, vi i øvrigt har på Vesterbro.

Som helhedsplanen nu ser ud, frygter vi, at Godsbaneterrænet selv med et krav om 9-12 hektar bliver en begrønnet bydel og ikke det fyrtårn for en grøn bydel, som kommuneplanen forudsætter. Det er vigtigt, at der sikres gennemsigtighed i hvad der tæller med i forhold til bebyggelse, grønne områder, kunstgræs m.v. Vesterbro Lokaludvalg er rigtig glade for, at Kommuneplanen forudsætter 1 11 mands fodboldbane og 2 7 mands baner, men anbefaler, at man i kommuneplantillægget ikke medtager fodboldbanerne i opgørelsen over grønne arealer.

Vi har bemærket, at Kommuneplanen taler om at bevare den vilde natur i videst muligt omfang. Umiddelbart kan vi ikke se, at helhedsplanen

tager højde for dette. Vi har ligeledes bemærket, at grundejernes helhedsplan vægter biodiversitet – det skulle kommunen også gøre.

Vi vil tilføje, at de rekreative arealer i lighed med adgangsveje bør være planlagt tidligt i processen og udbygget som noget af det første, således at beboerne og de besøgende ikke skal vente i årevis på at få glæde af det grønne og rekreative og har nemt ved at komme derhen. Flere har på borgermøderne efterlyst, at kanaler kunne trækkes fra havnen ind i byudviklingsområdet.

Klima

At være et fyrtårn på det grønne område indebærer også, at klima og bæredygtighed skal stå højt på dagsordenen. Vi har med tilfredshed set, at grundejerne ønsker en systematisk tilgang til arbejdet med bæredygtighed på bydelsplan, og vi vil opfordre kommunen til også at sætte ambitiøse mål på dette område i arbejdet med færdiggørelsen af helhedsplanen og den kommende startredegørelse. Dette gælder ikke mindst i forhold til transport/mobilitetsløsninger, forsyning og bygningsmassen, herunder klimavenlige byggematerialer. Grundejernes intentioner må gerne skærpes og videreføres til de kommende byggherrer, således at man kan nå de opstillede mål om en klimaneutral by.

Vesterbro Lokaludvalg lægger stor vægt på, at der tænkes i løsninger, der kan modvirke den varme-ø effekt, der i dag gør området til det varmeste i kommunen – en problemstilling, som kun forværres med den udvikling, vi ser på klimaområdet.

Bygningstyper, herunder højhuse

Det er Vesterbro Lokaludvalgs opfattelse, at der bør være en langt mere varieret grad af bygningstyper, end der er i f.eks. Carlsberg byen, på havnefronten, og som det tegner sig i Nordhavnen – områder, som på nogle måder mere signalerer forstadsbebyggelse end ny bymidte i en storby som København. Kvaliteten af en by styrkes af også forskelligheden, og vi vil derfor henvise til, at Kommuneplanen lægger op til at fastholde mindre byggefeltet og en differentieret bebyggelse også med plads til ungdomsboliger og alternative boformer. Kommuneplanen siger: "Særligt sociale tilbud og eksempelvis skæve boliger indtænkes fra start ved udviklingen af Godsbaneterrænet". Det kan vi fuldt ud støtte. Hold fast i det!

En af COBEs udviklingsstrategier handler om vævet som byområdets gader, stræder og forbindelser. Det har en række kvaliteter – men rejser også spørgsmål, bl.a. fordi der ikke skabes rum for tryk og ophold som gårdene i den karrestruktur, det gamle brokvarter Vesterbro har.

Hvordan passes café og butiksliv ind i de grønne gader, er der konfliktstof mellem ophold og (cykel)trafik, brand og udrykningskøretøjer, hvordan fungerer cykelparkering og affaldsløsningerne, hvad med forholdene for de handicappede, kan der være fælleshaver. Erfaringerne fra byudviklingen i bl.a. Ørestad og havnen har i øvrigt vist, at der er vigtigt at institutioner og butikker kommer med fra en start. På f.eks. Teglnholmen kom det hele meget sent, og alle var pendlere – også de 3-årige.

Vesterbro Lokaludvalg har endnu ikke forholdt sig nærmere til spørgsmålet om bygningstyper, byens rum og livet mellem husene. Vi kunne godt ønske os, at denne debat blev taget på en bedre måde. Dels kunne den godt ligge på et andet tidspunkt end delvist i en sommerferie. Og dels kunne der være bedre tid til den. Herunder ikke mindst en debat om diversitet i beboersammensætningen, boligliv, naboskab og hverdag i højhusene og deres sammenhæng med resten af området. Vi deltager gerne i eller tager initiativ til en uddybende dialog om dette emne i løbet af efteråret.

I den sammenhæng vil vi pege på, at det er vigtigt, at der etableres forskellige typer byrum fra privat - semi privat - offentligt, og der må gerne være vekslende overgange mellem typerne i samme byrum. Byrummene bør programmeres i sammenhæng med tilstødende bygningsfunktioner, og bør udformes med en sådan fleksibilitet, at nye beboere og brugere selv har mulighed for over tid at tilpasse rummene til at møde nye ønsker og behov. Sådanne lokale 'kvarterpladser' har potentielle til at skabe identitet for kvarteret og blive samlingssted for omkringliggende beboelse.

Vi ser gerne, at der ses nærmere på kantzoner, der fungerer som overgang mellem bygning og byrum. Her kunne for eksempel etableres haver. Kantzoner til ophold vil give mere trykthed i gadebilledet, samt øget ejerskab og brug af byrummene.

Vesterbro Lokaludvalg er ikke forelsket i tanken om højhuse, og mange har på vores møder bemærket, hvor de aktuelle eksempler i Carlsberg Byen, på Postgrunden og ved Dybbølsbro påvirker byens skyline markant, og at ingen gider sidde i skyggen af et højhus. Den debat om byens udvikling synes vi har været fraværende, og den bør ikke stykkes op i enkelte byudviklingsområder, men ses i en større sammenhæng. Hvis højhuse bliver en del af løsningen på Godsbaneterrænet, hælder vi til, at højhuse bør samles tæt ved offentlig trafik, dvs. i den østlige ende overfor Fisketorvets Metrostation, hvor der i forvejen er bygget relativt højt. Det betyder også, at der kan bygges lavere andetsteds, og der kan blive plads til reelle, grønne områder. Der er i forvejen 2 højhuse på vej ved Dybbølsbro, hvoraf det ene vil være 1/3 del højere end hvad der her

planlægges med. Området ved Sydhavnens station kunne være en anden mulighed, men højhuse dér er slet ikke et godt match overfor de 100 år gamle AKB-karreer overfor, og der bør ikke bygges højhuse begge steder.

I områder med højhuse er det særligt vigtigt at sikre et godt mikroklima. Vindtunneler og vindturbulens bør modvirkes ved at etablere varierende gadeforløb og nicher i gader og bygningskroppe (undgå lange lige gade- og facade-forløb), samt etablering af beplantning som fra etableringsfasen effektivt bremser vinden. Men de bør – i modsætning til på Carlsberg - placeres hvor de hverken gør skade på kulturmiljøet eller skygger for DSB's monumentale værksteder, der er et nationalt industriminde.

COBEs helhedsplan arbejder med en spændende transformationsstrategi, hvor eksempelvis indretningen og udnyttelsen af de gamle bevaringsværdige bygninger kan ændre sig over tid. Vi er glade for, at der arbejdes med modeller, som giver udviklingsmuligheder og ikke fordrer, at hele området programmeres endeligt med det samme. Vi er dog samtidig af den opfattelse, at kommunen skal være opmærksom på, hvorvidt dette åbner mulighed for, at de bevaringsværdige kulturmiljøer over tid mister deres historie og udtryk.

Bebyggelsestæthed

På vores netværksmøder efter offentliggørelsen af COBEs vinderforslag var det en klar holdning, at helhedsplanen kom til at tilte med den tætte bebyggelse (175% bebyggelsesprocent) mod syd og den lavere bebyggelsesprocent på 100% mod nord med lavere og mere intim bebyggelse, værksteder og stort set alle de attraktive tilbud er samlet. Vi anerkender, at COBE har søgt at bløde op på denne ubalance med "Gare du Sud", men lokaludvalget anbefaler, at bebyggelsesprocenten reduceres til de 150%, at "Vasbyhaven" overfor "Lokomotivskoven" friholdes for boligbebyggelse for dermed sørge for, at den sydlige del også får et grønt rekreativt område, og at det sydlige område medindtænkes i de bevægelsesrum til bl.a. motionsløb, som lige nu synes reduceret til den nordlige del.

Fastlægges bebyggelsesprocenten mod syd til max 150% vil det også understøtte Kommuneplanens ambition om, at området skal blive et fyrtårn for, hvordan kommunen fremover vil have fokus på det grønne, når nye byområder skal udvikles.

Vesterbro Lokaludvalg er derudover åben for at der nogle steder arbejdes med fortætning for at skabe variation, tryghed og mere intime rum til fællesskaberne, og at der er specielt fokus på, hvordan rummene omkring højhusene kan blive attraktive, så de ikke kommer til at ligge

isoleret i ensom majestæt i det nordøstlige hjørne, som vender ud mod de store og meget belastede trafikårer.

Et særligt forhold har fanget vores opmærksomhed. Som led i mobilitetsløsningen og etableringen af en delvist bilfri by etableres 4 store parkeringshuse, der – så vidt vi er oplyst - ikke tæller med i bebyggelsesprocenten. Vi skal i den anledning sætte spørgsmålstejn ved, hvad der medregnes og ikke medregnes i bebyggelsesprocenten, der jo grundlæggende har til formål at sikre de nødvendige friarealer.

Støj

COBEs forslag er blevet fremhævet for sin måde at løse de støjmessige udfordringer, biltrafikken på Vasbygade mod øst, togdriften mod nord og vest og Metroens klargøringsområde midt i området. Så vidt vi ved, har det ikke været en forudsætning i COBEs forslag, at det skulle være nødvendigt at tillade mere støj end normalt i nye bebyggelser. Vi ser derfor ikke nogen grund til at tillade yderligere støjmessig belastning, ikke mindst når det af høringsmaterialet fremgår, at den øgede støjbelastning ikke gælder for friarealerne, som ligger på hele den nordlige side.

Ud fra det foreliggende er det derfor Vesterbro Lokaludvalgs opfattelse, at der må laves de fornødne foranstaltninger for imødegåelse af støj fra Metroen, som planlagt, f.eks. ved den begrønnede støjafskærmning, som COBE arbejder med. Dette vil samtidig gøre den sydlige boligbebyggelse, som ligger klemmt inde mellem trafikale anlæg, lidt mere attraktiv. Vesterbo Lokaludvalg kan således ikke tilslutte sig, at Godsbaneterrænet bliver udlagt som transformationsområde.

Problemstillingen med støj og transformationsområde viser efter vores mening, at det er relevant allerede nu at se nærmere på overdækning helt eller delvist af Metroens klargøringsområde. Det vil både skabe mere plads til boliger, bedre tværgående forbindelser og mindske støjproblemerne markant.

Forbindelser

Godsbaneterrænet er omgivet af både jernbaner og store veje og kan let komme til at ligge som en isoleret ø, hvis man ikke styrker forbindelseslinjerne både nord-syd og øst-vest. Samtidig er Københavns indbyggertal støt stigende, ikke mindst på Vesterbro og i Sydhavnen, og også derfor er det vigtigt at se samlet på nye måder at bevæge sig igennem byen.

Det svære er at binde Godsbaneterrænet sammen med Vesterbro og sammen med Havnekvarteret. Men det er en *helt afgørende forbindelse* for byen, for Vesterbro og for den nye by på Godsbaneterrænet. Det er den forbindelse, som sikrer at den nye by bliver en integreret del af København, ligesom den forbindelse kan sikre en adgang for Vesterbro helt ud til Havnen og Amager.

Det vil være visionært at igangsætte denne forbindelse med det samme - også før Godsbaneterrænet er færdigbygget - da denne forbindelse har så mange andre kvaliteter for Københavns borgere. COBE har skitseret én forbindelse. Vesterbro Lokaludvalg har skitseret en anden. Hvad der er mest hensigtsmæssigt og i forhold til tekniske muligheder bør afklares i næste budgetperiode. Vesterbro Lokaludvalg har med interesse set på, hvad der er lavet i Esbjerg og i Odense, hvor nye broer også er har fået en kunstnerisk udformning. Vi tænker også, at der kan arbejdes med en rekreativ og begrønnet udformning, således at forbindelsen opleves imødekommende og rar, i stedet for noget som hurtigt skal overstås.

Den nuværende tunnel fra Enghavevej til Godsbaneterrænet, der giver adgang fra vest er helt utilstrækkelig og bør udvides eller suppleres med endnu en cykel eller gangtunnel, som binder Bavnehøjs idrætsanlæg til idræts- og kulturanlæg sammen med Godsbanearialet.

Udover den eksisterende tilkørsel ved Fisketorvet bør der anlægges endnu en tilkørselsvej - men ikke gennemkørselsvej - fra Sydhavnens station. Og der bør sikres en øst-vest cykelforbindelse, der klart binder Godsbanearialet sammen med de omliggende bydele. Der bør tænkes i muligheder for at kunne etablere vandre- og løberuter på området med forbindelser til de omkringliggende bydele. Den grønne stiforbindelse fra SEB-banken kunne videreføres ud til Sydhavnens station og faktisk videre til Sjælørstation og Tre Kronergade.

Vesterbro Lokaludvalg støtter klart ambitionen om at skabe en delvist bilfri by. Vi anbefaler, at der med afsæt i helhedsplanens oplæg til "Grøn mobilitet og delvist bilfri by" gennemføres grundige analyser og drøftelser for at få denne plan til at lykkes. Der er behov for at finde gode innovative løsninger på de dilemmaer, som den delvist bilfri by kan skabe. Her tænker vi på varelevering og ærindekørsel til BaneGaarden, værkstederne, skole og institutioner, således at for eksempel en lang gåafstand til et p-hus ikke indebærer, at biltrafikken på bydelsgader og lokal-gader belastes.

Offentlige funktioner

Kommuneplanen angiver, der skal indpasses en lang række kommunale funktioner på arealet. Blandt andet hedder det: " De kommunale funktioner på Godsbaneterrænet forventes at være daginstitutioner, plejecenter, botilbud til voksne, park, fodboldbaner, en almen skole med specialklasserække, idrætshal, klub, bibliotek og madskole. "

Vi er enige i, at der et væsentligt efterslæb hvad angår de forskellige kommunale funktioner – et efterslæb der er opstået som følge af manglende investeringer og manglende krav på både Carlsberg og på Havnen.

Mange af disse er kendte – specielt på børne- og ungeområdet. Vi er derfor glade for, at der indtænkes 37 daginstitutioner. I debatten har nogle borgere spurgt til, om og hvordan friskoler kan få plads i de nye byudviklingsområder.

Vi kan være betænkelig ved, at der planlægges et plejecenter og plejehjem på 22.000 kvadratmeter. Der har tidligere været rejst kritik af alt for store plejecentre, og det bør derfor overvejes at tænke i flere mindre, som bedre kan integreres i området.

Vi støtter, at der planlægges med klubfaciliteter til de unge, som en del af den skole, der er på vej. Vesterbro Lokaludvalg afholder i efteråret en workshop i samarbejde med Ungerådet for at komme med forslag til, hvilke aktiviteter, rum og samlingssteder de unge efterspørger. Vi vil dele resultatet med jer.

Og vi er glade for, at der nu sættes konkrete krav til udviklingen af området hvad angår fodboldbaner og andet sport. Vi er glade for, at der kommer en idræts/håndboldhal som en del af skolen. Vi har samtidig bemærket, at Kommuneplanen angiver et behov for 2 nye idrætshaller på Vesterbro, og Godsbaneterrænet er vel snart det sidste område, som kan give plads til nye idrætshaller. Den anden idrætshal kunne indtænkes i den sydlige del med tilbud, som også henvender sig til resten af byen.

Afslutning

Vi vil gerne kvittere for, at kommunen laver denne forudgående høring og efterspørger borgernes refleksioner til brug for det videre arbejde med helhedsplan og startreddegørelse. Det er vigtigt med sådanne processer for at bryde med det store demokratiske underskud, vi oplever, der har været, mens byen har udviklet sig med rivende hast ikke mindst i det sidste årti. Dette er vores opsamling på de holdninger, som gør sig gældende lokalt, og vi ser frem til, at der bliver tid og rum for en vigtig

dialog og debat i løbet af efteråret og vinteren, inden kommunen lægger sig fast i forhold til de overordnede rammer for Godsbaneterrænet.

Vesterbro Lokaludvalg og vores netværksgruppe forventer at afholde forskellige workshops og dialogmøder om nogle af de ovenstående emner, hvor repræsentanter fra kommunen selvsagt er meget velkomne.

Venlig hilsen

Thomas Egholm

Formand for Vesterbro Lokaludvalg